
Kyrkomötet
Motion 2022:7
av Petter Nilsson och Daniel Engström

Förnyat valsystem och organisation för missionsbefallningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. verka för att det i rollbeskrivningen för kyrkoherdar tydligt framgår att den lokala missionsbefallningen är den högst prioriterade uppgiften,
2. utreda geografiska avgränsningar för att verkställa missionsbefallningen,
3. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att kyrkovalet förläggs mitt emellan de allmänna valen, mitt emellan påsken och pingsten,
4. utreda nya kriterier för registrering av nomineringsgrupper till kyrkovalet.

Motivering

När den tyske biskopen Ansgar missionerade i Sverige för över ett millennium sedan startades också en rörelse av kristen väckelse i Sverige. Samfundet Svenska kyrkan har dock på senare tid tappat fokus på byggandet av aktiva levande församlingar som verkställer missionsbefallningen och istället sett ett avfall. Bland de luthersk-evangeliska samfunden internationellt och sett till den världsvida kristenheten är Svenska kyrkan dessutom helt ensam i hela världen om att tillämpa ett valsystem med partipolitiska och ideologiskt kopplade nomineringsgrupper vilket kan vara en delförklaring i stagnationen och avfallet. Vi anser därför att tiden nu är mogen för att Svenska kyrkans organisation och dess valsystem tar teologisk utgångspunkt från missionsbefallningen och tanken om församling och samfund som del av Kristi kropp.

Ändra inriktning för kyrkoherden att prioritera lokalt missionsarbete

I Sverige har kyrkligheten och de kristna samfunden ofta skickat missionärer till andra delar av världen, exempelvis Afrika, Asien, Latinamerika och Sydostasien, vilket är en positiv sak. Men i flera länder i dessa världsdelar är redan väldigt många troende kristna medan Norden, Europa och den norra delen av världen är den del där kristna är färre och minskar i antal. Sverige är dessutom ett av de mest sekulariserade länderna i världen och därför borde Sverige och Norden snarare vara ett av de viktigaste missionsfälten. Svenska kyrkan har dock varit en stark nationell angelägenhet för människor i Sverige i över tusen år men på bara trettio år har dessvärre gudstjänstdeltagandet minskat med cirka två tredjedelar. Samtidigt har vi sett ett stort utträde ur Svenska kyrkan årligen. Detta under en tid då den psykiska ohälsan och brottsligheten i samhället har ökat lavinartat. Mot bakgrund av utvecklingen och med avstamp i bibelversen: ”Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar.” (Matt. 28:19), föreslår vi att alla de svenskkyrkliga församlingarna i framtiden leds av en person som bokstav-

ligen brinner för att gå ut på missionsfältet Sverige – i sitt närområde runt sin lokala församling eller pastorat.

I uppdragsbeskrivningen av rollen ska det alltså framgå att missionsbefallningen är av absolut högsta prioritet för rollen och att samtliga andra uppgifter i rollen ska ge stöd till detta. Det innebär att allt annat som utträttas i församlingen också ska bidra till att verkställa missionsbefallningen. Församlingens andra aktiviteter blir ett bidrag för den övergripande målsättningen om att erbjuda allt fler omvändelse till Gud. Kyrkoherden ska alltså sätta mindre fokus på administrativa sysslor och tillsyn och istället främst prioritera att agera som en evangelist i det lokala missionsarbetet.

Genom denna ändring av inriktning väntas församlingarna i framtiden ledas av personer som brinner för att samla människor inför Gud och sätta den engagerade kristna kyrkan på kartan mitt i byn. Kyrkoherden och dennes medhjälpare förväntas vara människofiskare som vill göra människor i lokalsamhället till lärjungar. Att mer aktivt låta församlingen gå ut och möta alla människors andliga behov i lokalsamhället med det glada budskapet i evangeliet om Jesus.

Utred geografiska avgränsningar för att verkställa missionsbefallningen

Ursprungligen var församlingarna baserade på socknarna med kyrkan mitt i byn vilket lever kvar än idag. Det har alltid varit och är fortsättningsvis en mycket god tanke, men med tiden har ett antal pastorat vuxit fram utifrån de behov man sett organisatoriskt och ekonomiskt. Från andra hållet har stiftens indelats i kontrakt för att man från stiftens ibland distanserade position skulle kunna komma närmare de lokala verksamheterna i stiftets perifera områden. I någon mening har vi idag i praktiken fem nivåer: kyrkomötet, stift, kontrakt, pastorat, församlingar. Man kan betrakta det som att kontrakten och pastoraten är på väg att smälta samman på vissa håll. Det är därför hög tid att utvärdera vilken som är den mest lämpliga nivån för att samordna de lokala församlingarna och framförallt hur den bör se ut. Detta med avseende på vilken geografisk avgränsning som är mest effektiv för att kunna verkställa missionsbefallningen. Men också för att kunna ge rätt förutsättningar för att bygga starka lokala församlingar med ett aktivt och levande församlingsliv, något som är en förutsättning för att kyrkan ska vara relevant mitt i byn.

En möjlig tanke är att de mest lämpliga geografiska områdena för missionsbefallningen ersätter alla kontrakt och pastorat, förslagsvis med ny beteckning ”missionsfält” eller ”missionsområde”. Utredningen bör sammanställas i en rapport med kartor och listade förteckningar per stift som kyrkomötet senare kan diskutera och ta ställning till om önskat.

Förlägg kyrkovalet mitt emellan de allmänna valen och mellan påsken och pingsten

En förändring av tidpunkten för när val till Svenska kyrkan bör ske för att distansera kyrkovalet från de allmänna valen till riksdag, regioner och kommuner. Vårt förslag är att valen förläggs vart fjärde år mitt emellan de allmänna valen och till ett datum på våren mitt mellan korsfästelsen vid påsken och andeutgjutelsen vid pingsten för att tydligt markera att valet syftar till att välja företrädare till den kristna församlingen och till ett kristet samfund. Tillsatt utöver detta en utredning om vecka och datum för när kyrkovalet lämpligen ska kunna hållas utifrån dessa riktlinjer.

Utred nya kriterier för registrering av nomineringsgrupper för kyrkovalet

Diskussionen om personval och indirekta val har pågått en tid men modellen med nomineringsgrupper med relativt fria ledamöter kan även fortsättningsvis tillämpas

tills vidare. Dock antyder en majoritet av namnen på nomineringsgrupperna en koppling till politiska partier eller en ideologisk grund, vilket för väljaren blir otydligt hur valet har relevans för de kyrkliga teologiska frågorna och den kristna tron. Blandningen av rena partier, partikopplade nomineringsgrupper, ideologiska nomineringsgrupper och andra icke-politiska grupper gör att valet för många upplevs som än mer förvirrande och kan bidra till ett lägre valdeltagande. Därför föreslår vi nya kriterier för registrering av nomineringsgrupper inför nästa och kommande kyrkoval.

Vårt förslag är att nomineringsgruppernas namn:

- inte ska anspela på ideologi eller ett politiskt partinamn
- ska framhålla någonting utifrån teologi, liturgi, fromhetsriktning
- eller ska visa på en kyrklig prioritering inom ramen för kyrkoordningen
- eller ska antyda någonting annat relevant inom den kristna tron

Alla nuvarande ledamöter kan således fortsättningsvis kandidera på nytt och andra personer som är aktiva inom politiska partier kan också kandidera genom nomineringsgrupper på ett sätt som är snarlikt med dagens system, men inramningen av valen ska enligt förslaget ske på ett nytt sätt där samtliga nomineringsgrupper registreras utifrån kyrkliga och teologiska preferenser – lika för alla. Vi föreslår därför att tillsätta en utredning utifrån ovan angivna punkter om hur nya kriterier i denna riktning för registrering av namn på nomineringsgrupper ska upprättas och befästas inför nästkommande och framtida kyrkoval.

Umeå den 28 juni 2022

Petter Nilsson (SD)

Daniel Engström (SD)